

Міністерство освіти та науки, молоді та спорту України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ПРОГРАМА, МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ
до контрольної роботи
з дисципліни "Економіка підприємства"
для студентів заочної форми навчання
спеціальності 6.030503 – "Міжнародна економіка"

Затверджено методичною
радою університету,
протокол № ____ від ____ ____ 2012 р.

Харків 2012

Укладач: А.Г. Гольдфарб

Кафедра економіки підприємства

Навчальна дисципліна «Економіка підприємства» відноситься до циклу нормативних дисциплін природничо-наукової та загальноекономічної підготовки фахівців спеціальності «Міжнародна економіка».

Метою викладання дисципліни є підготовка фахівця до виконання майбутніх функціональних обов'язків у сфері економіки та організації виробництва.

Предметом даної навчальної дисципліни є закономірності протікання економічних процесів на рівні господарюючого суб'єкта.

Згідно мети, основні завдання дисципліни полягають у формуванні знань, вмінь та уявлень згідно предмету дисципліни.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

види підприємств і їх організаційно-правові форми;

основні складники зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства;

організаційні структури управління підприємством, принципи та методи управління;

види ринків, з якими стикається підприємство у своїй роботі, основні положення теорії попиту та пропозиції, поняття товару та життєвого циклу товару;

принципи і методи планування діяльності підприємства, систему планів підприємства;

класифікацію і структуру персоналу підприємства, види та форми оплати праці на підприємстві, поняття мотивація та основні принципи її ефективного застосування на підприємстві, поняття продуктивності праці;

поняття капіталу підприємства та його склад;

поняття та види інвестицій, основні джерела фінансування інвестиційних проектів, етапи розробки інвестиційних проектів;

поняття та види інновацій, етапи інноваційного процесу;

загальну характеристику техніко-технологічної бази виробництва, поняття виробничої потужності підприємства та методи розрахунку виробничої потужності;

поняття виробничого процесу та основні принципи його організації, основні принципи забезпечення якості продукції;

види витрат підприємства, сутність та економічне значення собівартості, методи калькулювання;

взаємозв'язок витрат, обсягів виробництва та прибутку підприємства, основні фінансово-економічні показники діяльності підприємства, основні види управлінських рішень, що впливають на кінцевий результат діяльності підприємства;

основні форми трансформації та реструктуризації підприємств;

поняття економічної безпеки підприємства;

сутність, завдання та принципи антикризового управління підприємством.

вміти:

визначити організаційно-правову форму підприємства;

розрахувати розмір статутного фонду в залежності від різних видів підприємств;

визначити організаційну структуру управління підприємством;

будувати криві попиту та пропозиції, знаходити рівноважну ціну продукту;

відображати оптимальний продуктовий портфель підприємства з урахуванням життєвого циклу продукту;

розраховувати основні планові показники роботи підприємства з урахуванням їхнього взаємозв'язку, впливу внутрішніх та зовнішніх факторів;

розраховувати чисельність різних категорій персоналу, визначати розмір заробітної платні за різними формами оплати праці, визначати рівень продуктивності праці на підприємстві;

обирати найефективніший варіант поповнення коштів підприємства;

розраховувати вартість основних коштів підприємства, амортизаційні відрахування;

нормувати обігові кошти підприємства;

оцінювати ефективність інвестиційних проектів;

планувати завантаження потужностей підприємства, розраховувати виробничу потужність підприємства;

складати собівартість продукції за різними принципами в залежності від мети аналізу; розраховувати ціну продукції; розподіляти накладні витрати; розраховувати точку беззбитковості підприємства та користуватися аналізом беззбитковості для управління рівнем прибутку, обсягів виробництва та розміром витрат; користуватися основними формами бухгалтерської звітності задля аналізу діяльності підприємства; розраховувати основні показники фінансово-економічної діяльності підприємства;

проводити розрахунки щодо прийняття певних управлінських рішень, що впливають на кінцевий результат діяльності підприємства.

При вивченні даної дисципліни студенти керуються робочою програмою, самостійно працюють з рекомендованою літературою, виконують контрольну роботу.

Мета контрольної роботи – закріпити вивчений теоретичний матеріал та набути навички проведення розрахунків, необхідних для прийняття ефективних управлінських рішень на підприємстві. Контрольну роботу студент виконує у відповідності до свого варіанту у строки, передбачені учебним планом.

Учбова програма курсу, завдання на контрольну роботу та методичні рекомендації щодо виконання контрольної роботи наведені нижче.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання

Роль і місце підприємництва в сучасному суспільстві. Класифікація підприємницької діяльності. Сутність підприємства, мета його функціонування.

Література [9, 10, 14, 15].

Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми

Класифікація підприємств. Організаційно-правові форми підприємств. Порядок створення і ліквідації підприємств.
Література [9, 13, 14, 15].

Тема 3. Внутрішнє і зовнішнє середовище підприємства.

Внутрішнє середовище підприємства. Зовнішнє середовище підприємства. Зацікавлені групи.

Література [9, 14, 15].

Тема 4. Структура і управління підприємством.

Сутність, функції і принципи управління. Етапи і методи ухвалення управлінських рішень. Основні організаційні структури управління підприємством.

Література [3, 4, 7, 14, 15].

Тема 5. Ринок і продукція.

Безперервність виробництва і обміну товарів. Поняття "ринок". Класифікація ринків. Попит і пропозиція. Поняття "товар". Життєвий цикл товару.

Література [10, 14, 15].

Тема 6. Планування діяльності підприємства

Сутність і необхідність планування. Види планування. Принципи і методи планування. Нормативна база планування. Використання інформації про прогнозні результати в діяльності підприємства. Система планів підприємства. Прогнозування попиту - початковий етап планування діяльності підприємства.

Література [1, 3, 4, 5, 6, 11, 12].

Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.

Класифікація і структура персоналу підприємства. Планування чисельності, якісних характеристик і навчання персоналу. Продуктивність праці. Вимірювання і нормування праці. Види і форми оплати праці на підприємстві. Мотивація як інструмент поліпшення роботи персоналу.

Література [2, 3, 5, 12, 14, 15].

Тема 8. Капітал підприємства

Поняття капіталу підприємства, його склад. Основні фонди підприємства (поняття, оцінка, знос та амортизація, показники використання). Оборотні кошти підприємства (поняття, класифікація, джерела формування, нормування, показники використання).

Література [8, 12, 14, 15].

Тема 9. Інвестиційна діяльність підприємства.

Поняття інвестицій, їхні види. Джерела фінансування інвестицій підприємства (внутрішні, зовнішні - залучення капіталу через ринок цінних паперів, залучення капіталу через кредитний ринок, державне фінансування, додаткові внески (паї), лізинг). Етапи розробки інвестиційного проекту. Оцінка ефективності інвестиційних проектів.

Література [3, 5, 12, 14, 15].

Тема 10. Інноваційна діяльність підприємства

Поняття і види інновацій. Етапи інноваційного процесу.

Література [14, 15].

Тема 11. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства.

Характеристика техніко-технологічної бази виробництва. Планування завантаження потужностей підприємства. Поняття виробничої потужності підприємства. Методи розрахунку виробничої потужності.

Література [3, 5, 14, 15].

Тема 12. Організація виробництва і забезпечення якості продукції

Виробничий процес і основні принципи його організації. Виробнича структура і інфраструктура підприємства. Типи, форми і методи організації виробництва. Забезпечення якості продукції.

Література [3, 5, 14, 15].

Тема 13. Витрати на виробництво і реалізацію продукції

Класифікація витрат. Сутність собівартості і її економічне значення, калькулювання. Розподіл накладних витрат. Методи калькулювання витрат (калькулювання по замовленнях і процесах, калькулювання повних і змінних витрат). Шляхи зниження собівартості продукції.

Література [3, 5, 8].

Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства

Поняття прибутку підприємства. Система "Витрати - випуск - прибуток". Основні фінансові показники діяльності підприємства. Основні види управлінських рішень, що впливають на кінцевий результат діяльності підприємства (рішення про спеціальне замовлення, рішення про розширення або скорочення (ліквідацію) сегмента, рішення «виробляти або купувати»).

Література [3, 5, 8, 12, 14, 15].

Тема 15. Розвиток підприємства: трансформація і реструктуризація.

Основні форми трансформації підприємств. Реструктуризація підприємства.

Література [14, 15].

Тема 16. Економічна безпека і антикризова діяльність

Поняття економічної безпеки підприємства. Зовнішні і внутрішні погрози підприємницької діяльності. Система економічної безпеки підприємства. Сутність, завдання і принципи антикризового управління підприємством.

Література [14, 15].

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Контрольна робота складається з двох теоретичних питань і одного практичного завдання. Завдання складені для двадцяти п'яти варіантів. Варіант завдання на контрольну роботу визначається у відповідності до порядкового номера студента за списком групи. Здача контрольної роботи на рецензію та захист контрольної роботи здійснюється у строки, передбачені навчальним планом.

У таблиці 1 приведені теоретичні питання. У таблицях 2, 3, 4 приведені вихідні дані для вирішення практичного завдання.

Теоретичне завдання

Дайте розгорнені відповіді на наступні питання (табл.1):

Таблиця 1 – Перелік теоретичних питань контрольної роботи з дисципліни "Економіка підприємства" (по варіантах)

| Варіант | Питання |
|---------|--|
| 1 | 1. Роль і місце підприємництва в сучасному суспільстві. 2. Вимірювання і нормування праці. |
| 2 | 1. Класифікація підприємницької діяльності. 2. Поняття економічної безпеки підприємства. Зовнішні і внутрішні загрози підприємницької діяльності. |
| 3 | 1. Сутність підприємства, мета його функціонування. 2. Основні форми трансформації і реструктуризації підприємств. |
| 4 | 1. Класифікація підприємств. 2. Основні фінансові показники діяльності підприємства. |
| 5 | 1. Організаційно-правові форми підприємств. 2. Система "Витрати - випуск - прибуток". |
| 6 | 1. Порядок створення і ліквідації підприємств. 2. Поняття прибутку підприємства. |
| 7 | 1. Внутрішнє і зовнішнє середовище підприємства. 2. Калькуляції витрат за витратами і по процесах. |
| 8 | 1. Оцінка ефективності інвестиційних проектів. 2. Розподіл накладних витрат. |
| 9 | 1. Поняття інвестицій, їх види. 2. Сутність собівартості і її економічне значення, калькуляція. |
| 10 | 1. Основні організаційні структури управління підприємством. 2. Класифікація витрат. |
| 11 | 1. Показники використання оборотних коштів. 2. Види і форми оплати праці на підприємстві. |
| 12 | 1. Етапи розробки інвестиційного проекту. 2. Типи, форми і методи організації виробництва. |
| 13 | 1. Мотивація як інструмент поліпшення роботи персоналу. 2. Виробнича структура і інфраструктура підприємства |
| 14 | 1. Види планування. 2. Виробничий процес і основні принципи його організації. |
| 15 | 1. Принципи і методи планування. 2. Методи розрахунку виробничої потужності підприємства. |

Продовження таблиці 1

| Варіант | Питання |
|---------|---|
| 16 | 1. Система планів підприємства. 2. Поняття виробничої потужності підприємства. |
| 17 | 1. Лізинг як джерело фінансування інвестиційної діяльності підприємства. 2. Планування завантаження потужностей підприємства. |
| 18 | 1. Класифікація і структура персоналу підприємства. 2. Поняття капіталу підприємства, його склад. |
| 19 | 1. Планування чисельності, якісних характеристик і навчання персоналу. 2. Поняття, склад і структура основних фондів. |
| 20 | 1. Продуктивність праці. 2. Оцінка основних засобів. |
| 21 | 1. Поняття інвестицій, їх види. 2. Джерела формування оборотних коштів. |
| 22 | 1. Додаткові внески (паї) як джерело фінансування інвестиційної діяльності підприємства. 2. Показники використання основних фондів. |
| 23 | 1. Поняття, класифікація, склад і структура оборотних коштів. 2. Джерела фінансування інвестицій підприємства. |
| 24 | 1. Знос і амортизація основних фондів. 2. Залучення капіталу через ринок цінних паперів як джерело фінансування інвестиційної діяльності підприємства. |
| 25 | 1. Нормування оборотних коштів. 2. Залучення капіталу через кредитний ринок як джерело фінансування інвестиційної діяльності підприємства. |

Практичне завдання

За вихідними даними (табл.2, табл.3, табл.4):

- 1) розрахувати планову і фактичну собівартість виробу, зробити висновки;
- 2) порівняти планові і фактичні основні показники діяльності підприємства (дохід від реалізації продукції, собівартість всього випуску продукції і одиниці продукції, валовий прибуток, рентабельність підприємства), зробити відповідні висновки;

3) розрахувати беззбитковий обсяг виробництва, ґрунтуючись на планових показниках роботи підприємства;

4) розрахувати запас міцності для планового і фактичного рівня виробництва.

Таблиця 2 – Початкові дані для вирішення практичного завдання контрольної роботи з дисципліні "Економіка підприємства" (значення показників однакові для всіх варіантів)

| № з.п. | Показник | Одиниці виміру | Значення показника |
|-----------|---|---|-----------------------|
| 1 | Кількість робочих днів в місяці | дні | 25 |
| 2 | Кількість змін | | 1 |
| 3 | Тривалість зміни | години | 8 |
| 4 | Зворотні відходи | % від маси основних матеріалів | 5 |
| 5 | Вартість допоміжних матеріалів | % від вартості основних матеріалів | 10 |
| 6 | Премія допоміжним робочим за перевищення плану | % від заробітної плати за кожен 1% перевищенння плану | 1 |
| 7 | Оклад начальника цеху | грн | 8 000 |
| 8 | Відрахування від фонду оплати праці до фонду страхування від нещасних випадків на виробництві | % | 1,06 |
| 9 | Витрати на утримання і обслуговування устаткування | % від вартості устаткування | 5 |
| 10 | Вартість оренди 1 м ² приміщення | грн за м ² | 200 |
| 11 | Потужність виробничого устаткування | кВт / година | 300 |
| 12 | Коефіцієнт, що враховує витрати енергії при роботі устаткування | | 1,2 |
| 13 | Відсоток корегування дійсного фонду роботи устаткування в порівнянні з тривалістю зміни | % | - 3 |

Продовження таблиці 2

| № з.п. | Показник | Одиниці виміру | Значення показника |
|-----------|---|----------------|-----------------------|
| 14 | Ціна 1 кВт електроенергії | грн за 1кВт | 0,5092 |
| 15 | Середні витрати на освітлення 1000 м ² площи | кВт / година | 12 |
| 16 | Відсоток корегування світлового навантаження за місяць в порівнянні з робочим часом за місяць | % | + 10 |

При розв'язанні практичного завдання необхідно врахувати, що:

- 1) розглядається один місяць роботи підприємства;
- 2) виробничі площини і офісне приміщення знаходяться у підприємства в оренді;
- 3) з фонду оплати праці робітників підприємства сплачуються відрахування на Єдиний соціальний внесок (37,3%).

Таблиця 3 – Вихідні дані для вирішення практичного завдання контрольної роботи з дисципліни "Економіка підприємства" (варіанти 1 - 12)

| № з.п | Показник | Значення показника за варіантами | | | | | | | | | | | |
|----------|---|----------------------------------|------|------|-----|-------|------|------|------|------|-------|-------|------|
| | | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 |
| 1 | Фактичний обсяг виробництва, штук | 500 | 100 | 300 | 800 | 1 000 | 800 | 150 | 980 | 90 | 2 000 | 1 600 | 60 |
| 2 | Плановий обсяг виробництва, штук | 450 | 90 | 270 | 720 | 900 | 72 | 135 | 882 | 81 | 1 800 | 1 440 | 54 |
| 3 | Ціна виробу, грн | 1609 | 4946 | 1454 | 807 | 804 | 4174 | 3627 | 712 | 3943 | 225 | 418 | 5065 |
| 4 | Маса готового виробу, кг | 10 | 5 | 6 | 10 | 20 | 4 | 14 | 6 | 20 | 2 | 5 | 8 |
| 5 | К-т використання матеріалу | 0,8 | 0,75 | 0,9 | 0,7 | 0,8 | 0,6 | 0,75 | 0,85 | 0,8 | 0,69 | 0,7 | 0,7 |
| 6 | Середньозважена ціна на матеріали, грн. за кг | 50 | 100 | 40 | 20 | 10 | 8 | 2 | 5 | 10 | 5 | 4 | 12 |
| 7 | Заробітна платня основних робочих за один виріб в межах планового завдання, грн. за виріб | 40 | 100 | 60 | 20 | 17 | 180 | 75 | 60 | 70 | 9 | 26 | 20 |

Продовження таблиці 3

| № з.п | Показник | Значення показника за варіантами | | | | | | | | | | | |
|----------|--|----------------------------------|----|----|-----|-----|----|----|----|----|-----|-----|----|
| | | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 |
| 8 | Доплата основним робочим за кожен виріб, вироблений понад планове завдання, % від п. 7 | 10 | 20 | 30 | 30 | 20 | 10 | 30 | 30 | 10 | 5 | 10 | 30 |
| 9 | Премія основним робочим за виконання планового завдання, % від заробітної платні за виконання планового завдання | 10 | 20 | 20 | 20 | 10 | 10 | 10 | 20 | 5 | 10 | 20 | 10 |
| 10 | Плановий час обробки одного виробу, годин | 4 | 10 | 4 | 2,8 | 1,5 | 14 | 6 | 5 | 6 | 0,8 | 2,4 | 16 |
| 11 | Кількість допоміжних робочих, % від чисельності основних робітників | 10 | 20 | 17 | 20 | 20 | 30 | 30 | 20 | 20 | 15 | 20 | 30 |

Продовження таблиці 3

| № з.п | Показник | Значення показника за варіантами | | | | | | | | | | | |
|----------|--|----------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| | | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 |
| 12 | Годинна тарифна ставка допоміжного робочого, грн. в годину | 10 | 10 | 12 | 7 | 15 | 15 | 16 | 12 | 20 | 10 | 14 | 16 |
| 13 | Премія начальнику цеху за виконання плану, % від окладу | 30 | 20 | 10 | 10 | 5 | 10 | 10 | 30 | 5 | 10 | 20 | 10 |
| 14 | Премія начальнику цеху за перевиконання плану, грн за кожен 1% перевиконання плану | 50 | 100 | 100 | 50 | 20 | 40 | 50 | 30 | 10 | 50 | 20 | 100 |
| 15 | Заробітна платня співробітників офісу, грн | 29700 | 16200 | 29160 | 25920 | 25245 | 21384 | 16706 | 95256 | 8 930 | 26730 | 67392 | 17820 |
| 16 | Середньорічна норма амортизації виробничого устаткування, % від п. 17 | 10 | 20 | 6 | 14 | 12 | 10 | 13 | 13 | 13 | 16 | 24 | 12 |

Закінчення таблиці 3

| № з.п | Показник | Значення показника за варіантами | | | | | | | | | | | |
|----------|--|----------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| | | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 |
| 17 | Вартість виробничого устаткування на 1.10.20__ р., тис. грн. | 500 | 800 | 400 | 700 | 900 | 1 000 | 800 | 800 | 800 | 1 000 | 900 | 500 |
| 18 | Площа приміщення, що орендується, м ² | 900 | 1000 | 600 | 700 | 1 200 | 600 | 1 500 | 800 | 800 | 900 | 1 000 | 600 |
| 19 | Інші комунальні витрати, грн. | 6 000 | 7 000 | 5 000 | 6 000 | 8 000 | 4 000 | 5 000 | 4 500 | 4 800 | 5 000 | 3 000 | 2 000 |
| 20 | Витрати на послуги зв'язку і Інтернет, грн. | 5 000 | 4 000 | 4 000 | 4 800 | 6 400 | 3 200 | 4 000 | 3 600 | 3 840 | 4 000 | 2 400 | 1 600 |
| 21 | Інші витрати, % від заробітної платні офісних співробітників | 50 | 40 | 50 | 60 | 50 | 60 | 30 | 50 | 60 | 20 | 50 | 20 |

Таблиця 4 – Вихідні дані для вирішення завдання контрольної роботи з дисципліни "Економіка підприємства" (варіанти 13 - 25)

| № з.п | Показник | Значення показника за варіантами | | | | | | | | | | | | |
|----------|---|----------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| | | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 |
| 1 | Фактичний обсяг виробництва, штук | 600 | 1500 | 3000 | 30 | 300 | 1800 | 2500 | 70 | 1000 | 980 | 100 | 90 | 1600 |
| 2 | Плановий обсяг виробництва, штук | 540 | 1350 | 2700 | 27 | 270 | 1620 | 2250 | 63 | 900 | 882 | 90 | 81 | 1440 |
| 3 | Ціна виробу, грн | 735 | 139 | 64 | 9657 | 1430 | 199 | 126 | 2403 | 804 | 712 | 4946 | 3943 | 418 |
| 4 | Маса готового виробу, кг | 7 | 0,5 | 0,2 | 15 | 8 | 4 | 2,5 | 19 | 20 | 6 | 5 | 20 | 5 |
| 5 | К-т використання матеріалу | 0,8 | 0,95 | 0,95 | 0,7 | 0,8 | 0,85 | 0,95 | 0,85 | 0,8 | 0,85 | 0,75 | 0,8 | 0,7 |
| 6 | Середньозважена ціна на матеріали, грн. за кг | 5 | 0,6 | 1,1 | 2 | 5 | 4 | 1,5 | 3,5 | 10 | 5 | 100 | 10 | 4 |

Продовження таблиці 4

| № з.п | Показник | Значення показника за варіантами | | | | | | | | | | | | |
|----------|--|----------------------------------|-----|----|-----|----|----|----|----|----|----|-----|----|----|
| | | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 |
| 7 | Заробітна платня основ- них робочих за один виріб в межах пла- нового завдан- ня, грн. за виріб | 40 | 4,5 | 3 | 300 | 85 | 14 | 7 | 95 | 17 | 60 | 100 | 70 | 26 |
| 8 | Доплата основним робочим за кожен виріб, вироблений понад планове завдання, % від п. 7 | 40 | 15 | 10 | 15 | 10 | 10 | 15 | 10 | 20 | 30 | 20 | 10 | 10 |
| 9 | Премія основним робочим за виконання планового завдання, % від зарплати за виконання планового завдання | 5 | 10 | 5 | 10 | 5 | 10 | 10 | 5 | 10 | 20 | 20 | 5 | 20 |

Продовження таблиці 4

| № з.п | Показник | Значення показника за варіантами | | | | | | | | | | | | |
|----------|---|----------------------------------|-----|------|----|----|-----|-----|-----|-----|----|----|----|-----|
| | | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 |
| 10 | Плановий час обробки одного виробу, годин | 3,6 | 0,4 | 0,25 | 26 | 7 | 1,2 | 0,6 | 7,8 | 1,5 | 5 | 10 | 6 | 2,4 |
| 11 | Кількість допоміжних робочих, % від чисельності основних робітників | 20 | 20 | 20 | 30 | 30 | 20 | 25 | 30 | 20 | 20 | 20 | 20 | 20 |
| 12 | Годинна тарифна ставка допоміжного робочого, грн. в годину | 10 | 16 | 14 | 9 | 10 | 11 | 12 | 12 | 15 | 12 | 10 | 20 | 14 |
| 13 | Премія начальнику цеху за виконання плану, % від окладу | 5 | 10 | 20 | 5 | 10 | 8 | 10 | 10 | 5 | 30 | 20 | 5 | 20 |

Продовження таблиці 4

| № з.п | Показник | Значення показника за варіантами | | | | | | | | | | | | |
|----------|--|----------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|------|-------|-------|-------|-------|-------|
| | | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 |
| 14 | Премія начальнику цеху за перевиконанн я плану, грн за кожен 1% перевиконан- ня плану | 80 | 10 | 15 | 100 | 50 | 60 | 70 | 70 | 20 | 30 | 100 | 10 | 20 |
| 15 | Заробітна платня співробітників офісу, грн | 34020 | 10024 | 12758 | 13365 | 36146 | 37422 | 25988 | 9426 | 25245 | 95256 | 16200 | 8 930 | 67392 |
| 16 | Середньорічна норма амортизації виробничого устаткування, % від п. 17 | 15 | 10 | 15 | 20 | 15 | 24 | 12 | 15 | 12 | 13 | 20 | 13 | 24 |
| 17 | Вартість виробничого устаткування на 1.10.20__р., тис. грн | 700 | 300 | 200 | 800 | 850 | 200 | 350 | 400 | 900 | 800 | 800 | 800 | 900 |

Закінчення таблиці 4

| № з.п | Показник | Значення показника за варіантами | | | | | | | | | | | | |
|----------|---|----------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| | | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 |
| 18 | Площа приміщення, що орендується, m^2 | 800 | 400 | 300 | 600 | 700 | 400 | 500 | 200 | 1200 | 800 | 1000 | 800 | 1000 |
| 19 | Інші комунальні витрати, грн. | 3500 | 2000 | 2200 | 3000 | 5000 | 4500 | 3000 | 2000 | 8000 | 4500 | 7000 | 4800 | 3000 |
| 20 | Витрати на послуги зв'язку і Інтернет, грн. | 2800 | 1600 | 1760 | 2400 | 4000 | 3600 | 2400 | 1600 | 6400 | 3600 | 4000 | 3840 | 2400 |
| 21 | Інші витрати, % від заробітної платні офісних співробітників | 30 | 20 | 10 | 15 | 50 | 40 | 45 | 40 | 50 | 50 | 40 | 60 | 50 |

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

Практичне завдання рекомендується виконувати за допомогою програми Microsoft Office Excel.

Собівартість продукції повинна бути розрахована за такими статтями калькуляції:

- 1) основні матеріали (за відрахуванням зворотних відходів);
- 2) зарплата основних робітників;
- 3) відрахування до фондів соціального страхування з фонду оплати праці основних робітників;
- 4) загальноворобничі витрати:
 - допоміжні матеріали;
 - зарплата допоміжних робітників
 - зарплата цехового управління;
 - зарплата офісних працівників;
 - відрахування на єдиний соціальний внесок з фонду оплати праці допоміжних робітників, цехового управління та офісних працівників;
 - амортизація устаткування;
 - ремонт і утримання устаткування;
 - силова електроенергія;
 - комунальні послуги (освітлення та інші);
 - оренда приміщення;
 - послуги зв'язку та Інтернет;
 - інші витрати.

Задля розрахунку кількості допоміжних робітників необхідно розрахувати кількість основних робітників (1):

$$КОР = \frac{Q_{пл} \cdot T_{пл}}{ТЗ \cdot Д \cdot k}, \quad (1)$$

де КОР – кількість основних робітників, осіб;

$Q_{пл}$ – плановий обсяг випуску продукції за місяць, штук;

$T_{пл}$ – плановий час обробки одного виробу, годин;

ТЗ – тривалість зміни, годин;

Д – кількість фактично відпрацьованих днів за період;

k – коефіцієнт виконання норм (у даному завданні $k = 1$).

Рентабельність підприємства ($R_{\text{підпр}}$) розраховується за формулою (2):

$$R_{\text{підпр}} = \frac{\text{Валовий прибуток}}{\text{Витрати підприємства}} \cdot 100\% \quad (2)$$

Задля розрахунку рівня беззбитковості підприємства витрати підприємства потрібно розподілити на змінні та постійні. У даному завданні до змінних витрат слід віднести витрати на основні матеріали, витрати на зарплату основних робітників з відрахуваннями на єдиний соціальний внесок, витрати на силову електроенергію. Всі інші витрати можна вважати постійними.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Агафонова Л.Г., Рога О.В. Підготовка бізнес-плану: практикум. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2001. – 158 с.
2. Генкин Б.М. Экономика и социология труда: Учебник для Вузов. – М.: Издательство НОРМА, 2002. – 416 с.
3. Голов С.Ф. Управленческий учет: Учебник. – К.: Либра, 2004. – 576 с.
4. Голубков Е.П. Основы маркетинга: Учебник. – М.: Издательство «Финпресс», 1999. – 656 с.
5. Друри К. Введение в управленческий и производственный учет: Пер. с англ.. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1998. – 783 с.
6. Збірник бізнес-планів з коментарями і рекомендаціями / За ред.. В.М. Попова. – К.: ЦУл, КноРус, 2003. – 382 с.
7. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента: Пер. с англ.. – М.: Дело, 1992. – 702 с.
8. Мних Є.В. Економічний аналіз: Підручник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 412 с.
9. Мочерний С.В., Устенко О.А., Чеботар С.І. Основи підприємницької діяльності: Навчальний посібник. – Київ, ВЦ "Академія", 2005. – 280 с.
10. Самуэльсон П. Экономика. – М.: НПО "Алгон", 1994. – 332 с.
11. Слиньков В.Н. Бизнес-план и организация финансово-хозяйственной деятельности предприятия: Учебное пособие. – К.: Вальтера, 2006. – 520 с.
12. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник 2-е вид. – К.: Каравела, 2005. – 312 с.
13. Хозяйственный кодекс Украины: Комментарий / Под ред.. Н.А. Саниахметовой. – Х.: ООО «Одиссей», 2004. – 896 с.
14. Экономика предприятия (фирмы): Учебник / Под ред.. О.И. Волкова и доц.О.В. Девяткина
15. Экономика предприятия: Учебник для Вузов / Под ред.. проф. В.П. Грузинова. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1999. – 535 с.

Навчальне видання

**ПРОГРАМА, МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ
до контрольної роботи
з дисципліни "Економіка підприємства"
для студентів заочної форми навчання
спеціальності 6.030503 – "Міжнародна економіка"**

Укладач:

Гольдфарб Аліна Григорівна

Відповідальний за випуск:

I.A. Дмитрієв